

HRVATSKI SABOR

2753

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OSIGURANJU POTRAŽIVANJA RADNIKA U SLUČAJU STEČAJA POSLODAVCA

Proglašavam Zakon o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 15. srpnja 2008. godine.

Klasa: 011-01/08-01/101

Urbroj: 71-05-03/1-08-2

Zagreb, 17. srpnja 2008.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O OSIGURANJU POTRAŽIVANJA RADNIKA U SLUČAJU STEČAJA POSLODAVCA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju vrste i opseg prava radnika u slučaju stečaja poslodavca, uvjeti i postupak u kojima se ta prava ostvaruju, izvori sredstava za ostvarenje tih prava, osniva se Agencija za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (u daljnjem tekstu: Agencija), utvrđuje njezina djelatnost, upravljanje i obavljanje djelatnosti Agencije.

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

»poslodavac je u stečaju« označava poslodavca nad kojim je otvoren stečaj prema posebnim propisima koji uređuju stečajni postupak;

»radnik« je osoba koja je zaposlena kod poslodavca na temelju ugovora o radu na neodređeno ili određeno vrijeme, u punom ili nepunom radnom vremenu kao i osoba koja je bila zaposlena kod poslodavca u vremenu za koje se isplaćuju potraživanja na temelju članka 3. stavka 1. ovoga Zakona,

»plaća« je naknada za rad, a obuhvaća osnovnu plaću i dodatke na plaću koje je poslodavac u novcu dužan isplatiti radniku za obavljeni rad, na temelju ugovora o radu, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili drugog propisa.

II. PRAVA RADNIKA

Članak 3.

(1) Radnici u slučaju stečaja poslodavca ostvaruju sljedeća prava:

1) neisplaćene plaće za posljednja tri mjeseca prije otvaranja stečaja odnosno prije prestanka

radnog odnosa, ukoliko je isti prestao unutar tri mjeseca prije otvaranja stečaja,
2) neisplaćene naknade plaće za bolovanje koju je prema propisima o zdravstvenom osiguranju bio dužan isplatiti poslodavac iz svojih sredstava u posljednja tri mjeseca prije otvaranja stečaja odnosno prije prestanka radnog odnosa, ukoliko je isti prestao unutar tri mjeseca prije otvaranja stečaja,
3) naknadu plaće za neiskorišteni godišnji odmor na koji je radnik stekao pravo u kalendarskoj godini u kojoj je prestao radni odnos, odnosno u kojoj je otvoren stečaj,
4) otpremninu pod uvjetima utvrđenim zakonom,
5) pravomoćno dosuđenu naknadu štete zbog pretrpljene ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

(2) Prava iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju se u visini:

- 1) najviše do visine minimalne plaće u Republici Hrvatskoj za svaki mjesec za koji radniku nije isplaćena plaća odnosno naknada plaće iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka,
- 2) najviše do polovice minimalne plaće u Republici Hrvatskoj za slučaj iz stavka 1. točke 3. ovoga članka,
- 3) polovicu najvišeg iznosa zakonom propisane otpremnine iz stavka 1. točke 4. ovoga članka,
- 4) najviše do jedne trećine pravomoćno dosuđene naknade štete iz stavka 1. točke 5. ovoga članka.

Članak 4.

Kod isplate plaće i naknade plaće Agencija je dužna obračunati i uplatiti doprinose za obvezna osiguranja.

III. AGENCIJA ZA OSIGURANJE RADNIČKIH POTRAŽIVANJA U SLUČAJU STEČAJA POSLODAVCA

Članak 5.

(1) Agencija koja se osniva ovim Zakonom je javna ustanova na koju se primjenjuju propisi o ustanovama, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava i obveze ostvaruje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada).

(3) Agencija se upisuje u sudski registar, a njezino sjedište je u Zagrebu.

Članak 6.

(1) Djelatnost Agencije obuhvaća sljedeće poslove:

- 1) rješavanje o pravima radnika utvrđenih ovim Zakonom i obavljanje uplate na temelju donesenih rješenja na namjenski račun stečajnog dužnika iz članka 20. ovoga Zakona koji ne podliježe redovitoj raspodjeli sredstava stečajnog dužnika, već se otvara isključivo u svrhu isplate potraživanja radnika prema ovom Zakonu,
- 2) osiguravanje zakonitosti ostvarivanja prava radnika,
- 3) pružanje stručne pomoći radnicima pri ostvarivanju prava utvrđenih ovim Zakonom,
- 4) usmjeravanje i upravljanje sredstvima osiguranim za namjenu utvrđenu ovim Zakonom,
- 5) ostvarivanje procesnih prava stečajnog vjerovnika u stečajnom postupku za potraživanja radnika koja je isplatio,
- 6) razmjenjivanje relevantnih informacija s nadležnim tijelima ili jamstvenim institucijama drugih zemalja u slučajevima poslovnih aktivnosti na području dvije ili više država Europskoga gospodarskog prostora,
- 7) ostvarivanje regresnih prava za isplaćena potraživanja radnicima u slučajevima stečaja stranog poslodavca,
- 8) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, Statutom i aktima Agencije.

(2) Administrativne poslove zaprimanja zahtjeva iz članka 17. ovoga Zakona uz Agenciju obavlja i Hrvatski zavod za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Zavod).

(3) Međusobna prava i obveze u svezi s obavljanjem poslova iz stavka 2. ovoga članka

Agencija i Zavod uređuju Sporazumom o poslovnoj suradnji.

(4) Agencija je obvezna najmanje jedanput godišnje podnijeti izvješće o svome radu Vladi i to do kraja svibnja za proteklu godinu.

Članak 7.

(1) Agencija ima Statut kojim se na temelju ovoga Zakona uređuju ustroj, ovlasti, odgovornosti i načini odlučivanja tijela koja upravljaju Agencijom, uvjete i postupak imenovanja ravnatelja Agencije i druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje Agencije.

(2) Statut Agencije donosi Upravno vijeće Agencije uz suglasnost Vlade.

Članak 8.

(1) Agencijom upravlja Upravno vijeće.

(2) Upravno vijeće ima tri člana koje imenuje Vlada, i to:

1) jednog člana na prijedlog ministra nadležnog za rad (u daljnjem tekstu: ministar),

2) dva člana od kojih je jedan predstavnik sindikata i jedan predstavnik poslodavaca na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća ili na prijedlog reprezentativnih udruga poslodavaca i sindikata ako Gospodarsko-socijalno vijeće nije osnovano.

(3) Predsjednik Upravnog vijeća je član iz stavka 2. točke 1. ovoga članka.

(4) Upravno vijeće donosi odluke natpolovičnom većinom ukupnog broja članova.

(5) Predsjednik Upravnog vijeća može obustaviti od izvršenja odluke Upravnog vijeća koje imaju negativne posljedice na financijsko poslovanje Agencije.

(6) Članovi Upravnog vijeća imenuju se na četiri godine.

Članak 9.

Vlada može razriješiti člana Upravnog vijeća Agencije prije isteka vremena na koje je imenovan u sljedećim slučajevima:

1) ako član sam to zahtijeva,

2) ako svojim radom teže povrijedi ili više puta povrijedi zakon i druge propise koji se odnose na rad i obavljanje djelatnosti Agencije,

3) ako svojim radom prouzroči štetu Agenciji,

4) ako je u obavljanju svoje djelatnosti u sukobu interesa s djelatnosti Agencije i

5) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i Statutom.

Članak 10.

Upravno vijeće:

1) donosi Statut uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske,

2) donosi opće akte Agencije,

3) donosi poslovni i financijski plan Agencije,

4) donosi godišnji obračun i poslovna izvješća Agencije,

5) donosi odluku o unutarnjem ustroju Agencije,

6) odlučuje i o drugim pitanjima utvrđenim Statutom Agencije.

Članak 11.

(1) Poslove Agencije vodi ravnatelj Agencije.

(2) Ravnatelja Agencije imenuje Vlada na prijedlog ministra, a na temelju provedenoga javnog natječaja.

(3) Ravnatelj Agencije se imenuje na četiri godine, a nakon isteka mandata ravnatelj može biti ponovno imenovan, bez ograničenja broja mandata.

Članak 12.

Ravnatelj Agencije:

1) upravlja i rukovodi poslovanjem Agencije,

2) predstavlja i zastupa Agenciju,

3) odgovara za zakonitost rada i materijalno-financijsko poslovanje Agencije,

4) predlaže Upravnom vijeću donošenje akata iz njegove nadležnosti,

5) odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim Statutom.

Članak 13.

Vlada može razriješiti ravnatelja i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- 1) ako sam to zatraži,
- 2) ako ne postupa po propisima i općim aktima Agencije,
- 3) ako neosnovano odbije izvršiti odluke Upravnog vijeća Agencije donesene u okvirima njihove nadležnosti,
- 4) ako svojim nesavjesnim i nepravilnim radom prouzroči Agenciji veću štetu,
- 5) ako učestalo zanemaruje ili nesavjesno obavlja svoje dužnosti zbog čega nastaju teškoće u obavljanju djelatnosti Agencije.

Članak 14.

(1) Sredstva za provedbu ovoga Zakona, kao i sredstva za rad Agencije osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) Nadzor nad zakonitošću rada Agencije obavlja ministarstvo nadležno za rad (u daljnjem tekstu: ministarstvo).

IV. POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA

Članak 15.

(1) Prava propisana ovim Zakonom može ostvariti radnik koji je u trenutku otvaranja stečajnog postupka bio u radnom odnosu kod poslodavca, kao i radnik koji je bio zaposlen kod poslodavca u vremenu za koje se isplaćuju potraživanja iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, ako je svoje potraživanje prijavio u roku i na način utvrđen propisima koji uređuju stečajni postupak, odnosno ako otvoreni stečajni postupak nad poslodavcem nije bio proveden, ako je svoje potraživanje prijavio u roku i na način utvrđen ovim Zakonom.

(2) Pravo iz članka 3. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona iznimno ostvaruje radnik koji nije ostvario naplatu pravomoćno dosuđene naknade štete zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti bez obzira kad mu je prestao radni odnos.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka prava propisana ovim Zakonom ne mogu ostvariti članovi uprave trgovačkog društva, član upravnog odbora i izvršni direktor.

Članak 16.

(1) Prava po ovom Zakonu mogu ostvariti i radnici stranog poslodavca, kojem je sjedište na području država članica Europskoga gospodarskog prostora.

(2) Prava iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti radnici kojima je mjesto rada ili uobičajeno mjesto rada bilo na području Republike Hrvatske, a nad stranim poslodavcem je pokrenut stečajni ili sličan postupak koji uključuje djelomičnu ili cjelokupnu imovinu poslodavca sukladno nacionalnom zakonodavstvu države članice Europskoga gospodarskog prostora nadležnom za provođenje postupka nad poslodavcem.

Članak 17.

(1) Postupak za ostvarenje prava iz članka 3. ovoga Zakona pokreće se na zahtjev radnika.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se izravno Agenciji ili područnoj službi Zavoda prema mjestu sjedišta poslodavca, odnosno njegove registrirane poslovne jedinice, u roku od 30 dana od dana kada ih je na ispitnom ročištu u stečajnom postupku priznao stečajni upravitelj, a nije ih osporio niti jedan stečajni vjerovnik, odnosno od dana kada je objavljena odluka nadležnog suda da se stečajni postupak neće provoditi.

(3) Radnici iz odredbe članka 16. ovoga Zakona zahtjev podnose izravno Agenciji ili područnoj službi Zavoda prema mjestu rada ili uobičajenom mjestu rada u roku od 30 dana od dana kada je prema nadležnom nacionalnom zakonodavstvu nadležno tijelo odlučilo pokrenuti postupak nad poslodavcem ili kad je utvrdilo da je posao poslodavca definitivno zatvoren, a dostupna imovina nije dovoljna za pokretanje postupka.

Članak 18.

(1) Zahtjev iz članka 17. ovoga Zakona podnosi se na posebnom obrascu.

(2) Uz zahtjev radnik mora priložiti:

1) ugovor o radu ili pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru, odnosno dokaz o zasnovanom radnom odnosu i odluku o prestanku radnog odnosa i

2) popis priznatih potraživanja koji je sastavio stečajni upravitelj ili obračune plaće prema zakonu ili odluku nadležnog tijela iz odredbe članka 17. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Sadržaj obrasca iz stavka 1. ovoga članka i dodatnu dokumentaciju koju je potrebno priložiti obrascu propisuje pravilnikom ministar.

(4) Stečajni upravitelji, poslodavci i fizičke osobe dužne su Agenciji na njezin zahtjev dostaviti sve podatke potrebne za donošenje odluke o zahtjevu radnika.

(5) Osobe iz stavka 4. ovoga članka dužne su Agenciji dostaviti podatke u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva Agencije.

Članak 19.

(1) O zahtjevu Agencija odlučuje rješenjem u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva prema članku 18. stavku 2. ovoga Zakona.

(2) O žalbi protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka odlučuje ministarstvo u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe.

(3) Rješenje ministarstva iz stavka 2. ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravi spor.

(4) Agencija je dužna u roku od 15 dana od dana konačnosti rješenja izvršiti uplatu prema članku 20. ovoga Zakona.

(5) U postupku rješavanja o zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 20.

(1) U stečajnim postupcima nad poslodavcima koji imaju zaposlenih radnika stečajni upravitelji su dužni otvoriti poseban namjenski račun stečajnog dužnika za prihvatanje uplate osiguranih potraživanja radnika na temelju ovoga Zakona.

(2) Najkasnije u roku od 8 dana po uplati iz članka 19. stavka 4. ovoga Zakona stečajni upravitelj je dužan izvršiti isplate potraživanja radnicima i uplatiti doprinose za obvezna osiguranja prema posebnom propisu.

(3) Troškovi otvaranja i zatvaranja računa iz stavka 1. ovoga članka smatraju se troškovima stečajnog postupka koji se namiruju iz stečajne mase, a ako stečajne mase nema, onda na teret Fonda za pokriće troškova stečajnog postupka.

(4) Agencija će iznimno vršiti izravnu isplatu priznatih potraživanja radnicima iz članka 16. ovoga Zakona.

V. PRIJENOS POTRAŽIVANJA

Članak 21.

(1) Potraživanja koja na temelju ovoga Zakona isplati Agencija prelaze na Agenciju danom uplate iz odredbe članka 19. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Danom prijenosa potraživanja Agencija preuzima sva procesna prava stečajnog vjerovnika u odnosu na preuzeta potraživanja.

VI. KAZNENA ODREDBA

Članak 22.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se poslodavac koji na zahtjev Agencije ne dostavi zatraženu dokumentaciju (članak 18. stavak 4.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se stečajni upravitelj, odgovorna osoba poslodavca i druga fizička osoba.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23.

(1) Zahtjevi za ostvarivanje prava osiguranja potraživanja u slučaju stečaja poslodavca podneseni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema ovom Zakonu.

(2) Žalbeni postupci koji nisu konačno dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 24.

(1) Vlada Republike Hrvatske će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona imenovati članove Upravnog vijeća Agencije iz članka 5. ovoga Zakona, kao i privremenog ravnatelja koji će do dana imenovanja ravnatelja imati ovlasti ravnatelja prema Zakonu o ustanovama.

(2) Upravno vijeće Agencije obvezno je donijeti Statut u roku od 60 dana od dana upisa Agencije u sudski registar.

Članak 25.

(1) Provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o osiguranju radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (»Narodne novine«, br. 114/03.) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenog propisa koji će biti donesen na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(2) Pravilnik iz članka 18. stavka 3. ovoga Zakona donijet će ministar u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 26.

(1) Danom upisa u sudski registar Agencija će preuzeti radnike Fonda za razvoj i zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Fond) koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona radili na poslovima osiguranja radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca, sredstva namijenjena za isplatu radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca, kao i prava i obveze s osnova osiguranja radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca, kao i pismohranu i drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslove osiguranja radničkih potraživanja.

(2) Do dana upisa u sudski registar Agencije i preuzimanja prema stavku 1. ovoga članka sve poslove Agencije utvrđene ovim Zakonom obavljat će Fond.

Članak 27.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca (»Narodne novine«, br. 114/03.).

Članak 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 16. koji stupa na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Klasa: 110-01/08-01/01

Zagreb, 15. srpnja 2008.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Luka Bebić, v. r.